

Årsplan for Knutseskogen barnehage

2025/2026

Holmestrand kommune

Knutseskogen barnehage
Barlinveien 1
3084 Holmestrand

Godkjent av samarbeidsutvalget den 01.07.25

Innhold

Forord	3
1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene	4
1.1 Vårt verdigrunnlag	5
1.2 Velkommen til Knutseskogen barnehage	6
2. Barnehagens innhold og oppgaver	6
2.1 Omsorg	6
2.2 Lek	7
2.3 Læring	8
2.4 Danning	8
2.5 Vennskap og fellesskap	9
2.6 Inkludering	10
2.7 Barnehagens språkmiljø	11
2.8 Barns medvirkning	12
2.9 Trafikksikker kommune	13
3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	13
4. Samarbeid	14
4.1 Samarbeid hjem og barnehage	14
4.2 Tilvenning	14
Trygghetssirkelen	15
4.3 Overgang innad i barnehagen	16
4.4 Overgang barnehage-skole	16
4.5 Samarbeid med andre instanser	17
5. Progresjon	18

Forord

Rammeplanen for barnehager legger føringer for at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen skal vise hvordan barnehagene arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter, eier, politikere og andre interesserte.

Gjennom årsplanen får også foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid og dermed mulighet til å påvirke innholdet. Gjennom årsplanen ønsker vi at foresatte skal se en klar sammenheng mellom arbeidet vi gjør og de overordnede målene.

En felles mal for de kommunale barnehagene i Holmestrand skal bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller og gi et likeverdig barnehagetilbud for alle barn og foreldre i Holmestrand kommune.

Årsplanen er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om barnehager
- Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver
- Kommuneplan for Holmestrand
- Strategiplan for barnehager og skoler i Holmestrand kommune 2020-2025
- Vedtekter for kommunale barnehager i Holmestrand

1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene

Nasjonale- og kommunale planer påvirker barnehagens arbeid. Holmestrand sin kommuneplan er kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanen tar utgangspunkt i FN sine bærekraftsmål. FNs bærekraftsmål skal sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

Strategiplanen for barnehager og skoler i Holmestrand kommune bygger på vedtatt kommuneplan. Hensikten med planen er å bygge bro mellom kommuneplanens og oppvekstplanens overordnede mål og strategier til konkrete satsninger i barnehage og skole. Satsningsområdene i strategiplanen er livsmestring-, språk- og digital kompetanse. Temaene i strategiplanen er utgangspunkt for innhold på personalmøter, avdelingsmøter og felles planleggingsdag. Dette er også førende for våre valg og planer.

[Strategiplan for Holmestrand kommune](#)

Figur 1 - barn som leker med modelleire

1.1 Vårt verdigrunnlag

Barnehagenes verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Personalet i barnehagen har et særlig ansvar for å etterleve dette i praksis samt reflektere over egne verdier og handlinger.

Holmestrand barnehagenes verdigrunnlag bygger på:

- “Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet.” (Rammeplan for barnehagen)
- “Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.” (Rammeplan for barnehagen)
- “Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.” (Lov om barnehager)

I Holmestrand kommunes arbeidsgiverpolitikk har vi tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester

Åpen:

Holmestrand kommune skal preges av åpenhet og være transparent i alle sammenhenger. De ansatte skal være åpne i sine relasjoner med innbyggerne, samtidig som organisasjonens mål er å være åpen og mottakelig for nye idéer og tilbakemeldinger.

Respektfull:

Gjensidig respekt er en grunnleggende forutsetning for god samhandling og kommunikasjon. Evnen til å se menneskene en skal samhandle med, prøve å forstå og verdsette forskjellighet og mangfold er avgjørende for å utvikle en god organisasjon, gode tjenester og god samfunnsutvikling.

Samskapende:

Holmestrand kommune vil utvikle seg gjennom samskaping med innbyggerne, de folkevalgte og på tvers av nivåer og fagområder i kommunens organisasjon. Ved å aktivere kompetanse og ressurser i kommunens organisasjon og hos kommunens innbyggere og folkevalgte i et aktivt samspill, vil forutsetningene for å løse fremtidens utfordringer øke.

1.2 Velkommen til Knutseskogen barnehage!

Vi ser frem mot et innholdsrikt år sammen med dere, men ikke minst barna deres. Gjennom årsplanen vil dere få innsikt i barnehagens satsningsområder og hvordan vi ønsker å arbeide med å nå målene vi har satt oss. Årsplanen er i tillegg et arbeidsverktøy for ansatte, som vil bli brukt aktivt i det pedagogiske arbeid på avdelingen.

Satsningsområdene i strategiplanen er livsmestring-, språk- og digital kompetanse, i tillegg til disse har vi valgt å prioritere INKLUDERING, SPRÅK OG LEK som særlige fokusområder for Knutseskogen barnehage. Disse områdene er også en del av det statlige initiativet “KO-løftet”, som Knutseskogen barnehage er tilknyttet.

“KO-løftet” står for *kompetanseløftet for spesialpedagogisk og inkluderende opplæring*. Målet med dette tiltaket er å styrke de ansattes kompetanse i barnehage og skole for å forebygge utenforskap, identifisere utfordringer på et tidlig tidspunkt, og sikre et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn - også de som har behov for særskilt tilrettelegging.

2. Barnehagens innhold og oppgaver

2.1 Omsorg

God omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Vi som personale skal hele tiden jobbe for et barnehagemiljø der barna ikke bare er mottakere av omsorg. Vi skal også verdsette og anerkjenne barnas egne omsorgshandlinger.

Omsorg for små barn betyr å møte deres behov for nærhet, kjærlighet og forståelse. Omsorg handler om å dekke de fysiske basisbehovene, om å møte barnets følelser, om å bygge relasjoner og tillit, og om å møte alle med respekt. Det er en plattform for alt det som skal skje i barnehagen: allsidig læring og danning. Omsorg er også grunnleggende for utviklingen av sosial kompetanse.

Det er de voksnes rolle i barnehagen å være både fysisk og emosjonelt tilgjengelig for barnet og sørge for at barnets behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet blir dekket. Dette er en forutsetning for barnets trivsel, utvikling, mestring og glede i barnehagen. Rammeplanen understreker de voksnes rolle i alle prosesser som handler om relasjonsbygging, trygghet og trivsel. Personalet skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen

- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre (Rammeplan for barnehagen)

I Knutseskogen er vi opptatt av barnets trivsel og trygghet, og i nært samarbeid med hjemmet setter vi barn og deres beste i fokus. Vi ønsker at også foreldre blir trygge på at vi bryr oss om deres barn og at alle barna blir godt tatt vare på. Vi sørger for at alle barna blir sett og hørt og at deres behov for nærhet og omsorg blir ivaretatt. Vi jobber aktivt for å skape gode relasjoner mellom barn og voksne, men også barn imellom, som danner grunnlag for læring og utvikling av sosial kompetanse.

2.2 Lek

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Alle barn skal være inkludert i lek og leken skal gi barn glede. Leken er psykisk helsefremmende for barna når ansatte er til stede og legger til rette for alle barn.

“Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre” (Rammeplan for barnehagen)

I Knutseskogen er vi opptatt av å skape lekemiljøer som fremmer læring, vennskap, fellesskap og tilhørighet. “Lek gjenspeiles i det fysiske miljøet og er nøkkelen til fellesskap, til relasjoner og inkludering” (Melvold, 2020). Barnehagens rom skal inspirere til variert og forskjellig lek. Vi er opptatt av å skape lekemiljøer som er innbydende og et sted der barna skal kunne utfolde seg, være kreative, nysgjerrige, bruke fantasien, ha det gøy og lære nye ting. Vi er bevisst på at det kan ha en inkluderende effekt å ha mange av de samme lekene, da dette er samlende for flere. Vi jobber aktivt med lekemiljøet gjennom hele året og er opptatt av at barnas interesser og ulike temaer vi jobber med skal inspirere og gjenspeiles i lekemiljøet. Vi har et oppmerksomt blikk på når det er behov for å skifte ut lekemateriell for å tilføre leken nytt liv.

Vi er opptatt av at det finnes ulike former for lek, og vi skal etablere og tilby varierte former for lek. Her er de mest typiske som foregår i barnehagen:

- Konstruksjonslek – er lek som handler om å bygge og konstruere
- Parallellek – er lek hvor barna leker samme lek, men ved siden av hverandre
- Funksjonslek – er den leken som er fysisk, typisk bevegelseslek
- Symbollek – er lek hvor leker får en annen betydning
- Rollelek – er lek hvor barnet går inn i en annen rolle og later som en selv eller det en leker med er noe annet
- Regellek – er lek hvor det er regler for hvordan leken skal gjennomføres
- Risikofylt lek – er lek hvor barnet har mulighet til å teste grenser og utforske risiko

2.3 Læring

Læring i barnehagen er nært knyttet til leken og de voksnes rolle. Det vil være vanskelig å se disse atskilt fra hverandre, og slik rammeplanen peker på så skal disse ses i sammenheng. Læring skjer i alle hverdagssituasjoner gjennom barnehagedagen hvilket betyr at læring kan oppstå både i spontane og planlagte øyeblikk.

I Knutseskogen er vi opptatt av at alle barn skal føle seg sett, bli forstått, føle seg trygge og inkludert. Vi legger til rette for varierte opplevelser, vennskap og gode relasjoner, slik at barna skal føle at de er en del av et fellesskap, kjenne på mestringsglede og tro på at de er verdifulle akkurat som de er. En trygg hverdag i samspill med andre er en forutsetning for å lære og oppleve mestring. Vi er opptatt av å ha gode arenaer for lek og læring der vi møter barn med omsorg, tillit, respekt, lydhørhet, undring og anerkjennelse. Vi ser barn som kompetente mennesker som har mye å lære av hverandre ut ifra deres ulike erfaringer, som de tar med seg inn i sitt samspill med hverandre. Vi gir barna alternativer og utfordrer dem til å utforske nye situasjoner.

Barn lærer best gjennom lek, opplevelser, samspill med andre og ved at vi voksne skaper situasjoner som gir barna mulighet for fornyelse, forandring, fordypning og stimulanse. Barna lærer seg grunnleggende kunnskap og kompetanse på alle områder ved å kunne delta i hverdagens gjøremål og sosiale interaksjoner. Barn lærer i alle situasjoner igjennom dagen, gjennom opplevelser og erfaringer der vi bruker kroppen, samtaler, sansene og refleksjoner. Leken er fundamental for å utvikle språket, kreativiteten og sosiale ferdigheter.

I Knutseskogen har vi fokus på den frie leken og mer planlagte læringssituasjoner, som i mindre grupper med planlagt aktivitet eller lek. Vi følger med på hva barna er opptatt av, slik at vi kan videreutvikle temaet og fordype oss sammen med barna. Dette fører til ulike temaarbeid hvor barna får felles erfaringer og referanser.

2.4 Danning

Danning i barnehagen er et begrep som er nært knyttet til selvbestemmelse og medbestemmelse. Danningen skjer gjennom andre, men også gjennom en selv. Danning er

orientert mot en indre prosess der barnet utvikler en personlig og ansvarlig måte å forholde seg til verdier på. Danning i barnehagen skal sette barna i stand til å tenke selv, reflektere over sannheter, stille spørsmål, og kunne yte motstand over egne og andres valg.

«Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp» (Rammeplan for barnehagen). For personalet betyr dette at vi skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse, og legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger (Rammeplan for barnehagen). I vår hverdag betyr det at gruppetilhørighet er viktig.

I Knutseskogen er alle barn og voksne en del av et fellesskap på avdeling, men også i hele barnehagen. Vi har felles regler å forholde oss til sånn at alle i barnehagen skal ha det trygt og godt. Samtidig er vi opptatt av å se hvert enkelt barns kvaliteter og som et individ i et fellesskap, med muligheter og rett til å påvirke innhold og avgjørelser som påvirker gruppa. I praksis handler det også mye om å ha et godt samarbeid mellom hjemmet og barnehagen. For å fremme hvert enkelt barn på best mulig måte er det viktig med en felles plattform både hjemme og i barnehagen, der personalet og foresatte har felles mål for barnet og barnegruppa som fellesskap. Noen eksempler er vennskap, kommunikasjon, relasjoner og livsmestring.

2.5 Vennskap og fellesskap

Det å fungere godt sammen med andre er en forutsetning for å kunne mestre livet. Det samme er å kjenne at man hører til og er en del av et fellesskap. For å få til dette kreves sosial kompetanse. Dette er det viktig at vi har søkelys på i barnehagen. For å oppleve vennskap og kunne bygge gode relasjoner er det viktig at barn i tidlig alder erfarer gode relasjoner til de rundt seg.

Ifølge rammeplanen skal alle barn oppleve å være betydningsfulle for felleskapet og kunne være i positivt samspill med andre barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barna skal også få erfare hvordan alle kan lære av hverandre og fremme sin nysgjerrighet for likheter og forskjeller.

For at barn skal ha det bra så trenger de å føle tilhørighet og oppleve vennskap med andre barn.

I Knutseskogen barnehage er vi opptatt av å se og lytte til hvert enkelt barn og deres behov. Vi støtter barns initiativ til lek gjennom å ta deres innspill, forslag og ønsker på alvor. Vi jobber aktivt med å dele barna i mindre grupper/lekegrupper for å kunne danne og opprettholde vennskap, gi ro og rom til lek og til å lære nye ting. Vi er aktive voksne som

deltar i lek eller som støttespillere til leken. Vi jobber med ulike temaer på avdelingen som er med på å gi felles referanse til leken og felles opplevelser gir barna mulighet til å utvikle vennskap. Vi bruker metodene Smart og Steg for steg for å utvikle barnas sosiale kompetanse og se etter de positive egenskapene til barna.

God sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre mennesker. Sosial kompetanse handler om hvilke ferdigheter, kunnskaper og holdninger vi har med oss inn i et fellesskap.

Vi hjelper barna til å sette grenser og respektere andres grenser. Vi jobber med konfliktløsning gjennom veiledende og støttende voksne. Barna skal få hjelp til å skape gode relasjoner og til å inkludere andre barn i lek. I leken fremmes fellesskap og vennskap. Vennskap er en beskyttelsesfaktor mot mobbing og venner bidrar til tilhørighet, trivsel, trygghet, humor og glede.

Vi gir barna mulighet til å øve på prososiale ferdigheter som å dele, bry seg om andre, hjelpe andre og løse konflikter. Gjennom et slikt arbeid vil barna oppleve at de er betydningsfulle for fellesskapet i barnehagen og at de får bidra til et trygt og godt miljø.

Figur 2 - Hender og hjerte

2.6 Inkludering

Lov om barnehager pålegger barnehagen å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring hos barn. Barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser ovenfor barna, og aktivitetsplikten skal sikre at det iverksettes tiltak straks dersom ett eller flere barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Olweus (2010), Idsøe og Roland (2017) definerer mobbing som «intensjonell *negativ handling, gjentatt over tid og hvor det er ubalanse i styrkeforholdet mellom den/ de som utøver og den som blir utsatt for handlingen*»

Barnehagene i Holmestrand har en felles plan for psykososialt barnehagemiljø. Denne planen sier noe om hvordan vi skal jobbe for inkluderende fellesskap samt et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Planen gir oss konkret støtte og hjelp til å oppdage og handle dersom mobbeatferd oppstår.

I Knutseskogen arbeider vi med inkludering og har fokus på å verdsette ulikhet. I rammeplanen står det at “Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet” (Rammeplan for barnehagen). Barn er forskjellige, med ulike styrker på ulike områder. Det er derfor viktig å se på forskjellighet som en ressurs og at alle har noe å bidra med i et fellesskap. Vi tilbyr varierte aktiviteter, ulike former for lek og ulike kommunikasjonsformer. Gjennom å legge til rette for mer variert lek, så har vi en mer inkluderende praksis hvor flere opplever mestring ut ifra sine styrker.

Personalet har sammen kommet frem til et overordnet mål for arbeidet vårt med å verdsette ulikhet. Sammen har vi drøftet ulike begreper som ulikhet, forskjellighet og mangfold, og blitt enige om at begrepet “mangfold” er mer dekkende for oss. Derfor er vårt mål at “Mangfold er en ressurs i Knutseskogen barnehage”. Med utgangspunkt i dette så arbeider hver avdeling med tiltak for hvordan vi skal nå dette målet.

2.7 Barnehagens språkmiljø

Språk er en viktig del av det å forstå verden og få innsikt i oss selv. Det er gjennom språket av vi øver på å være sammen med andre og så ta del i fellesskapet. Språk er både verbale uttrykk i form av ord, men det er også non-verbal kommunikasjon i form av kroppslige uttrykk gjennom tegn, mimikk, gester og lyder.

Språkstimulering er en av barnehagens viktigste oppgaver. Det er viktig å huske på at det er en sammenheng mellom språk, lek og atferd. utfordringer med språket vil påvirke lekekompetanse og sosial kompetanse. Når barn viser en uønsket atferd er vi opptatt av hvordan barnet mestrer språket.

Barna skal møte og være en del av et rikt og variert språkmiljø. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, uttrykke følelser, delta i lek og ha medinnflytelse i barnehagehverdagen. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre. Alle kan lære av hverandre.

Et godt språk er avgjørende både i et nåtidsperspektiv og i et fremtidsperspektiv. De siste årene har oppmerksomhet vært rettet mot hva gode språkferdigheter tidlig i livet har å si for senere skoleprestasjoner, og da særlig lese- og skriveferdigheter. Et stimulerende språkmiljø med fokus på barns deltakelse vil kunne bidra til å forebygge lese- og skrivevansker.

I tillegg til at språk utvikles i samspill med andre, har språklig mestring betydning for barnets tilgang til lek og samspill. Det er en sammenheng mellom språklig mestring og deltakelse i lek. Språket utvikles naturlig gjennom sosialt og språklig samspill med andre (Høigård, 2019). Barn med svake språklige ferdigheter leker ofte alene og blir ikke værende i lek over tid. Det er først når barnet er aktivt deltakende i leken, at leken blir en arena for språklæring. Fordi aktiv deltakelse i lek har stor betydning for barns språklæring, er det viktig at alle barn i barnehagen blir inkludert i og får tilgang til lek (utdrag av tekst fra Språkløyper).

I Knutseskogen har vi et stort fokus på voksenrollen. "Hele personalet skal være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling" (Rammeplan for barnehagen).

I Knutseskogen benytter personalet på alle avdelinger ASK – Alternativ og supplerende kommunikasjon. ASK er en kommunikasjonsform hvor en for eksempel kan uttrykke seg ved hjelp av grafiske symboler. Dette bidrar til at alle barn inkluderes i kommunikasjon og samspill, uavhengig av barnets morsmål og verbale språk.

2.8 Barns medvirkning

Barn har rett til å uttrykke seg og bli hørt i sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, men de skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. De voksne skal ivareta barnet ut ifra alder og modenhet, og være sensitive og bevisste i samspillet. Personalet skal ta barnets følelsesmessige uttrykk på alvor. Barna skal stimuleres til å tenke selv og oppmuntres til å uttrykke tanker og meninger. Barnehagen skal legge til rette for samtaler individuelt og i grupper, slik at barnet kan uttrykke seg og ta valg som påvirker egen hverdag. Voksne som jobber i barnehagen skal etterstrebe og være lydhøre voksne som anerkjenner hva barn er opptatt av her og nå, og bygge videre på det. God kommunikasjon med foresatte om hva barna er opptatt av vil også bidra til at personalet kan ta med seg informasjonen inn i planleggingen.

2.9 Trafikksikker kommune

Holmestrand kommune er godkjent som trafikksikker kommune, dette innebærer også alle de kommunale barnehager. I barnehagene er vi opptatt av å danne et godt grunnlag for hvordan barn ferdes i trafikken. Målet for trafikkopplæringen er at barna utvikler gode holdninger, forståelse og kunnskap, slik at de ikke er til fare for hverken seg selv eller andre i trafikken. Dette vil i størst grad foregå på tur og i samlinger. Her har vi samtaler hvor det skapes rom for refleksjon rundt ulike trafikktema. Vi bruker også historier, spill, trafikkviser med mer. Det at personalet er gode rollemodeller har stor betydning blant annet for barnas utvikling av gode holdninger, evne til refleksjon og risikoforståelse.

3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, vurderes og dokumenteres. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

Årsplanen er grunnlaget til all planlegging av aktiviteter i barnehagen. Alle avdelingene jobber med de samme overordnede temaene for hver måned. Ut ifra årsplanen lager hver avdeling hver sin månedsplan som gir et mer detaljert innsyn i hva som skal jobbes med og hvordan. Vi bruker løpende observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre som utgangspunkt i planleggingsarbeidet.

Vi bruker avdelingsmøter til planlegging og vurdering av det pedagogiske arbeidet for å bidra til kontinuitet og progresjon. Vi reflekterer over egen praksis og arbeidsmåter. Vi vurderer barns trivsel og allsidige utvikling både individuelt og som gruppe. Vurdering av enkeltbarns trivsel og utvikling er grunnlag for foreldresamtale, ca. en gang per halvår.

I Visma benytter vi dagbokposten som en del av dokumentasjonsarbeidet. Der legger vi ut hver uke en oppsummering av uka som har vært, med hva vi har gjort og det vi har jobbet med. Vi legger ikke ut bilder av barna, men bilder av det vi leker med eller er opptatt av. Vi dokumenterer også arbeidet vi gjør kontinuerlig på avdelingene ved å henge opp det vi lager og temaene vi jobber med, slik at det skal være synlig for alle.

Vi tilpasser det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Vi justerer og tilpasser aktiviteter og rutiner for de som trenger det, slik at alle barn kan delta ut fra deres egne behov. Dersom barnets behov ikke blir dekket av det allmennpedagogiske tilbudet, opplyser vi foreldrene om retten til å søke om ulike former for tilrettelegging av barnehage tilbudet.

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid hjem og barnehage

Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehagelovens § 4.

I [Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver](#) står det at foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Det er den daglige kontakten ved levering og henting som er et vesentlig grunnlag for samarbeidet mellom barnehage og hjem.

Vi ønsker å sikre dette gjennom samarbeidsformer som:

- Foreldreråd, bestående av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen
- Foreldreundersøkelser annet hvert år
- Daglig kontakt, informasjon og korte samtaler ved levering og henting
- Arrangementer der foreldre og familie blir invitert til barnehagen
- Kommunikasjonsplattformen Visma
- Foreldremøter hvert år. Foreldre oppfordres til å komme med forslag til hva som skal tas opp på foreldremøter
- Samarbeidsutvalg, bestående av 2 foreldre og 2 ansatte. Foreldrerepresentantene skal være med på å legge et godt grunnlag for samarbeid barnehage/hjem, og være bindeleddet mellom foreldre og barnehage
- Pedagogene har ansvar for å planlegge det individuelle samarbeidet rundt barnet. Det tilbys to foreldresamtaler hvert år, hvor en er obligatorisk. Foreldre og barnehagen kan be om samtaler utover dette ved behov.

4.2 Tilvenning

Det å starte i barnehagen kan være et stort steg i et barns liv. Samtidig er det en spennende og krevende periode for både barn, foreldre og personal. En god tilvenning er viktig for at barna skal få en trygg og god start i barnehagen. Hvor lang tilvenningsperiode barnet trenger er individuelt, og det er foreldrene som må være med på å bestemme lengden på tilvenningen.

“Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene, legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden, slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære
“(Rammeplan for barnehagen).

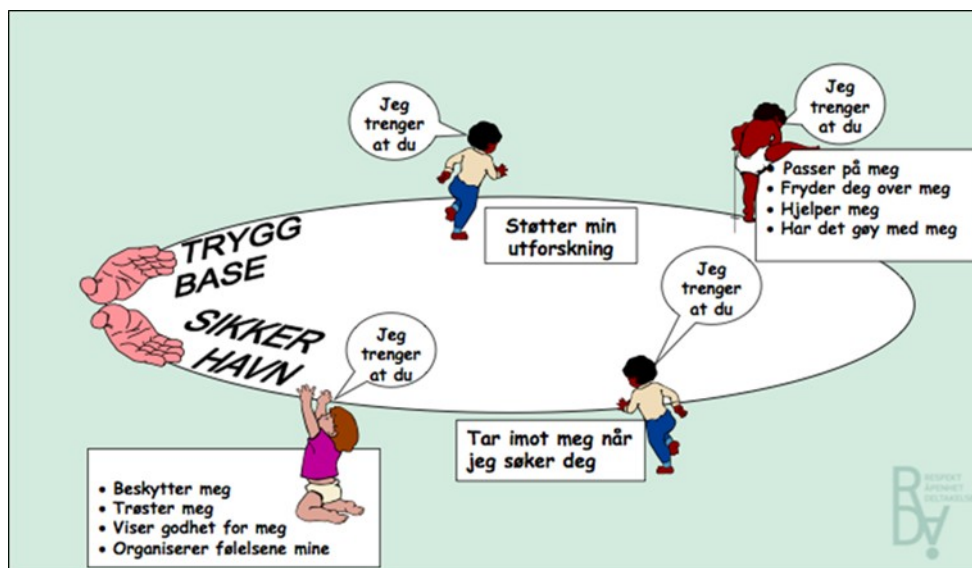
I Knutseskogen legger vi til rette for at alle barn skal få en trygg og god start. Kommunikasjon med foresatte er særdeles viktig for å gjøre overgangen best mulig. Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage er til det beste for barnet. Vi anbefaler at foreldre er til stede de første dagene sammen med barnet, for så å trekke seg ut gradvis. Kortere dager de to første ukene er erfaringsmessig bra for barnet. Foresatte avgjør hva som er gjennomførbart for sin familie med tanke på arbeidsforhold og tilrettelegging av arbeidstid. En oppstartsamtale blir gjennomført så raskt som mulig for å sikre et godt samarbeid mellom hjem og barnehage, der fokus er å tilegne seg informasjon om barnet.

Tilknytning

Alle barn har en medfødt evne til å søke og holde seg i nærheten av en eller noen få voksne. På den måten sikrer de sin egen trygghet og overlevelse. Trygg tilknytning er en forkortelse for “trygg i denne relasjonen”. Når barn kjenner seg trygg i relasjonen til en omsorgsperson, dreier det seg om at barnet har tillit til at denne omsorgspersonen vil være tilgjengelig og responsiv med tanke på trøst, omsorg og beskyttelse.

Trygghetssirkelen

En forutsetning for læring er trygghet og trivsel. Barn er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Trygghetssirkelen er et verktøy vi bruker for å forstå og møte barnas behov og der tilknytningspersonens hovedoppgave er å være en trygg base for barnets utforskning, lek og læring og ta imot barnet når det har behov for trøst og omsorg.

Figur 3 - Trygghetssirkelen

4.3 Overgang innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen, og personalet har utarbeidet en egen rutine for å gjøre denne overgangen så god som mulig. Rutinen består i å besøke den nye avdelingen jevnlig de siste månedene i barnehageåret, i følge med kjente og trygge voksne.

4.4 Overgang barnehage-skole

Ved overgang til skole har Holmestrand kommune et eget årshjul. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom instansene og sikre en best mulig overgang for hvert enkelt barn. Før skolestart gjennomføres en foreldresamtale med pedagogisk leder på avdeling. Innholdet fra foreldresamtalen blir formidlet til skolen med et skjema, som foreldrene gir sitt samtykke til. I tilfeller hvor barna har hatt spesialpedagogisk oppfølging i barnehagen, inviteres foreldre med på et eller flere møter før skolestart. Det tilrettelegges også for møter før overgang for de foresatte som ønsker det.

I Holmestrand kommune har alle barnehager en sekk med innhold som brukes sammen med skolestarterne. Dette skal fungere som et grenseobjekt. Grenseobjekt er gjenstander som en barnegruppe har felles erfaringer rundt, og er dialogskapende. Grenseobjektet er det felles tredje som bygger bro mellom barnehagen og skolen. Sekken inneholder to bøker, et eventyr, en sang, forslag til regelleker, et forstørrelsesglass og bamsen "Trygve". Trygve har i oppdrag å finne ut mest mulig om skolen og svare på spørsmål om skolen som barna måtte ha. Vi tenker at rikelig og riktig informasjon bidrar til å trygge barna i overgangen. Bøkene i sekken vil bli brukt av barnehagen i forkant av skolestart og i den første tiden på skolen.

4.5 Samarbeid med andre instanser

Som en del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen har personalet samarbeid med:

- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Barne- og ungdomspsykiatrien (BUPA)
- Helsestasjonen
- Barnevernstjenesten
- Barne- og familiesenteret

Alle barnehagene i Holmestrand kommune deltar i et samarbeidsorgan som heter PÅ TVERS. Her møtes personal fra barnehager, PPT, helsestasjon og barnevern. PÅ TVERS har møter to ganger i halvåret, hvor styrer og personal kan drøfte saker anonymt eller med samtykke av foresatte for å få tips eller råd rundt enkeltbarn, et tema eller en barnegruppe. Det er også mulig for foresatte å delta på disse møtene dersom det er ønskelig.

PPT har kontaktmøter med barnehagene ved jevne mellomrom. Ved bekymring rundt barns utvikling kan dette drøftes på kontaktmøtene. Samtykke fra foresatte innhentes og foresatte involveres i prosessen.

Ved bekymring knyttet til vold, incest eller andre grove overgrep har barnehagen meldeplikt til barnevernstjenesten (barnehageloven §46). I slike tilfeller gjøres dette uten informasjon til foresatte.

Helsestasjonen og barnehagen har et samarbeid knyttet til 2 og 4 årskontrollen på helsestasjonen. Ved samtykke fra foreldrene skal barnehagen og helsestasjonen formidle opplysninger som er viktige i forhold til barns utvikling. Dette kan være opplysninger i forhold til hørsel, syn, motorikk, språk eller andre ting.

Figur 4 - Barn som hopper i vanddam

5. Progresjon

I Rammeplanen står det at progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle, lære og oppleve fremgang. Personalet skal bidra til at barna får mestringsopplevelser og at de samtidig har noe å strekke seg etter. Barna har ulike utgangspunkt, og de har derfor behov for tilrettelagte utfordringer. Denne individuelle progresjonen sikrer vi ved at personalet forsker i:

Hvilken kompetanse barnet innehar? Hva barnet mestrer? Hva som fremmer utvikling hos barnet? Hva, når og hvorfor det fungerer for barnet? Hvordan vi kan støtte barnet videre? Personalet har god oversikt over barnegruppen og ser hva det enkelte barnet trenger. Dette er grunnlaget for hvordan vi tilrettelegger for den enkeltes utvikling og hvordan vi organiserer hverdagen.